

Школска 2020/2021. година
Републичко такмичење ученика гимназија
и средњих стручних школа
Књижевна олимпијада

Четврти разред

Шифра: _____

1.	Подсети се романа <i>Употреба човека</i> Александра Тишме. Поред исказа заокружи Т ако је исказ тачан или Н ако је исказ нетачан. 1. Радња овог романа одвија се пре Првог светског рата у Београду и Новом Саду. Т Н 2. Вера Кронер је млада девојка која је преживела трагедију и тиранство. Т Н 3. Госпођицу Ану чинило је срећном предавање шведског језика средњошколцима. Т Н 4. Роман се може схватити као израз противљења рату и разарањима која рат доноси. Т Н	
2.	О ком „опасном човеку” разговарају Даница и Илија, јунаци <i>Балканског шпијуна</i>? ДАНИЦА: Је л’ ти инспектор реко да је „опасан човек”? ИЛИЈА: Није. ДАНИЦА: Па, како онда знаш да јесте? (Илија гледа жену, стеже вилице, помера се, најрадије би је ударио.) ИЛИЈА: Зашто су ме звали и распитивали се? Било им ћеф да ме зову?! Кад се милиција интересовала за обичног и поштеног човека! (Жена бојажљиво устаде, удаљи се од разбеснелог мужа.) Опасан човек је: _____ . (име јунака)	
3.	Заокружи тачан одговор. Под појмом драматизација подразумева се: а) истицање драмских елемената одређеног књижевног дела за потребе филмске реализације; б) адаптирање неког књижевног дела за извођење на позорници, радију или филму; в) увођење и појачавање драматичних сцена на филму у односу на књижевно дело.	
4.	У ком делу савремене српске књижевности се помињу следећа велика дела: <i>Кабала, Књига постања, Чекајући Годоа, Књига мртвих</i>? Наслов дела: _____ Име и презиме аутора: _____	

5.	Прочитај одломак из песме „Богородица Тројеручица” Матије Бећковића и одреди назив строфе, врсту риме и врсту подвученог стиха. Одговоре напиши на линијама. „Ишчупане су ми руке из рамена, Кућа раскућена, а браћа поклана, <u>Па сиђох до свог најдоњег камена</u> Да себе тражим, Мајко са три длана.” Назив строфе: _____ Врста риме: _____ Врста подвученог стиха: _____	
6.	На линијама поред наслова песама напиши број под којим се налази њихов аутор. (Дато је више аутора него песама). „Претпразничко вече” _____ „Светковина” _____ „Тамница” _____ „Искрена песма” _____ 1. Јован Дучић 2. Милан Ракић 3. Десанка Максимовић 4. Алекса Шантић 5. Сима Пандуровић 6. Владислав Петковић Дис	
7.	Које велико дело италијанске књижевности се спомиње у краткој причи „Чекање” Хорхеа Луиса Борхеса? Одговор напиши на линији. _____ (наслов књижевног дела)	
8.	На линији напиши назив стилске фигуре коју препознајеш у примерима наших народних пословица: Ко високо лети, ниско пада; Сит гладном не верује. _____ (назив стилске фигуре)	
9.	Препознај песника на основу следећег описа и његово име и презиме напиши на линији. Овај песник (1928–2007) бавио се поезијом, прозом, есејстиком. У његовом поетском свету налазе се доживљаји и мотиви без којих у основи и нема лирике: љубав, природа, пролазност, самоћа, смрт, сета. У више од двадесет песничких књига он је остварио оригиналан песнички опус у српској књижевности. Преводио је руске авангардне писце, Шекспирове и Петраркине сонете. Неке од његових збирки песама су: <i>Балада о предвечерју</i>, <i>Песма Тишине</i>, <i>Касно лето</i>. _____ (име и презиме песника)	

10.	Испред наслова сваког дела напиши број под којим се налази име лика који се у том делу појављује. Два лика су вишак. 1. Јелица _____ Поварета 2. Марица _____ Ветар 3. везир Јусуф _____ Мост на Жепи 4. Јанко _____ Глава шећера 5. Пава 6. Радан	
11.	На основу наведеног описа одреди о ком књижевном лику је реч. Одговор напиши на линији. Он је интелектуалац, веома повучен у себе. Задесила га је несрећна судбина и био је несхваћен од околине. Својом необичном појавом изазива и подозрење и пажњу. Са сабом носи књигу и посебне личне предмете. Његово понашање је опрезно, на дистанци. Рођен је у браку лепе и несрећне удовице Гркиње и старијег, врло богатог и образованог Турчина (Тахир-паше). У складу са значењем свог имена („савршен”), пун је врлина и, као такав, идеална мета за покварени свет. _____ (име књижевног јунака)	
12.	Прочитај одломак из песме „Вече на шкољу” Алексе Шантића. Које стилске фигуре препознајеш? Заокружи слово испред тачног низа стилских фигура. Пучина плава Сава, Прохладни пада мрак. Врх хриди црне Трне Задњи румени зрак. а) Асонанца, персонификација, алитерација, епитет б) Алитерација, епитет, хипербола, поређење в) Анафора, персонификација, метафора, градација	
13.	Коме се писмом обраћа писац Бранко Ћопић на почетку збирке <i>Башта сљезове боје</i>? _____ (име и презиме пишевог пријатеља)	
14.	Према критеријуму познавања књижевних врста, у следећим низовима подвучи по једног „уљеза”. А) Ујка Вања, Коштана, Нечиста крв, Господа Глембајеви, Чекајући Годиа Б) Зидање Скадра, Немушти језик, Урош и Мрњавчевићи, Ропство Јанковић Стојана, Бој на Мишару	

15.	Реши асоцијацију која повезује понуђене појмове, па одговор напиши на линији. ГРИГОРИЈЕ ДИЈАК, ХУМСКИ КНЕЗ, 12. ВЕК, ПИСАНИ СПОМЕНИК _____ (решење асоцијативног низа)	
16.	Заокружи слово испред примера у којем препознајеш цезуру после петог слога. а) „Ја је гледах три године дана, не могах јој очи сагледати” б) „Чашу меда још нико не попи, Што је чашом жучи не загрчи.” в) „Не плачем само с болом свога срца рад земље ове убоге и голе”	
17.	Размисли, па реши понуђену пропорцију! ЂОРЂЕ КАТИЋ : _____ = ХАРУН : АХМЕД НУРУДИН	
18.	Уписујући бројеве од 1 до пет, успостави редослед кључних драмских садржаја у трагедији <i>Хамлет</i> Вилијема Шекспира. _____ Хамлетово прогонство. Завера Клаудија против Хамлета. Офелијино самоубиство. _____ Хамлет на двору у Данској. Дух Хамлетовог оца тражи освету. _____ Офелијо, иди у манастир! Мишоловка. Клаудије се у молитви разоткрива да је злочинац. Хамлет оптужује мајку за издају. _____ Полоније кује заверу против Хамлета. Розенкранц и Гилденстерн изневеравају пријатељство. Наилазак глумаца (позоришне трупе). _____ Повратак Хамлета на дански двор. Трагичан расплет.	
19.	Међу понуђеним појмовима подвуци оне (3) који „успоравају” хронолошки ток радње књижевноуметничког текста. ЕПИЗОДА, ДИГРЕСИЈА, ПЕЈЗАЖ, РЕТРОСПЕКЦИЈА, МОНОЛОГ, РЕПЛИКА	
20.	Успостави правилан распоред речи које следе (према азбучном реду) тако што ћеш на линијама написати бројеве од 1 до 6. (Ми смо започели.) _____ ЖРВАЊ _____ ЖЕЉА _____ ЖРТВА _____ ЖАРКО _____ 1 _____ ЖАРИШТЕ _____ ЖУТО	

Тест прегледао: _____

Број бодова: _____

РЕПУБЛИЧКИ НИВО ТАКМИЧЕЊА КЊИЖЕВНА ОЛИМПИЈАДА, РЕШЕЊА

Четврти разред	Тачни одговори :	Кључ за оцењивање
1.	1. Н 2. Т 3. Н 4. Т	1 и 2 тачна одговора – 0 бодова; 3 и 4 тачна одговора – 1 бод.
2.	Петар / Петар Јаковљевић / Јаковљевић НАПОМЕНА: Не признаје се као решење Подстанар, пошто је у задатку наглашено да се тражи име јунака.	1 бод
3.	б)	1 бод
4.	<i>Енциклопедија мртвих</i> Данило Киш	1 бод
5.	Строфа: катрен. Рима: укрштена (унакрсна/наизменична) Врста подвученог стиха: једанаестерац.	Све тачно – 1 бод.
6.	„Претпразничко вече” – 4 „Светковина” – 5 „Тамница” – 6 „Искрена песма” – 2	Све тачно – 1 бод.
7.	<i>Божанствена комедија</i>	1 бод
8.	антитеза (контраст)	1 бод
9.	Стеван Раичковић	1 бод
10.	5 или 2– Поварета 4 – Ветар 3 – Мост на Жепи 6 – Глава шећера	Све тачно – 1 бод.
11.	Ћамил	1 бод
12.	а) Асонанца, персонификација, алитерација, епитет	1 бод
13.	Зијо/Зија Диздаревић	1 бод
14.	А. <u>Нечиста крв</u> Б. <u>Немушти језик</u>	Оба тачна – 1 бод.
15.	Мирослављево јеванђеље	1 бод
16.	в) „Не плачем само с болом свога срца рад земље ове убоге и голе”	1 бод
17.	Вукашин (Катић)	1 бод
18.	4, 1, 3, 2, 5	Цео тачан низ – 1 бод.
19.	<u>епизода, дигресија, ретроспекција</u>	Све тачно – 1 бод.
20.	4, 3, 5, 2, 1,6	